

Poměr mezi větami hlavními

Souvětí, které obsahuje více než jednu větu hlavní, se nazývá **souřadné**. (Takové souvětí může současně obsahovat i libovolný počet vět vedlejších.) Hlavní věty jsou na sobě mluvnicky nezávislé. S výjimkou poměru slučovacího se před spojkou druhé věty hlavní píše čárka.

Podle toho, v jakém vzájemném vztahu jsou k sobě dvě hlavní věty, určujeme mezi nimi poměr:

slučovací

Obsahy vět jsou si sobě rovné. Čárka před spojkou se nepíše.

a, i, ani, nebo, či, ani - ani, jednak - jednak, hned - hned, ..., bez spojky (věty odděleny čárkou)

- Udělám domácí úkoly, půjdu vyvenčit psa i umyju nádobí.
- *Nechci to nikomu vyprávět ani o tom nechci psát.*

stupňovací

Obsah druhé věty stupňuje obsah první věty.

ba, ba i, ba dokonce, ale i, dokonce, nejen - i, nejen - nýbrž i, nejen - ale, ...

- *Byla nejen dobrá kytaristka, ale uměla i nádherně zpívat.*
- *K narozeninám jí nedal žádný dárek, ba dokonce si ani nevzpomněl, že je má.*

odporovací

Obsah druhé věty popírá obsah první. Věty jsou v rozporu.

ale, avšak, však, nýbrž, leč, jenže, nicméně, sice - ale, ...

- *Chtěl být muzikantem, leč neměl hudební sluch.*
- *Naplánovali jsme si výlet, avšak začalo pršet.*

vylučovací

Obsah vět se vzájemně vylučuje. Může platit pouze jedna z nich.

nebo, anebo, buď - nebo, buď - anebo, či

- *Buď na tu písemku studoval celu noc, nebo podváděl.*
- *Prořekla se a omylem prozradila její tajemství, anebo ho vyhradila naschvál.*

příčinný / důvodový

Druhá věta vyjadřuje příčinu, důvod věty první.

neboť, vždyť, totiž

- *Celý den hustě sněžilo, vždyť zima byla za rohem.*
- *Tomáš umí perfektně anglicky, pochází totiž z bilingvní rodiny.*

důsledkový

Druhá věta vyjadřuje důsledek vyplývající z věty první.

proto, a proto, tedy, a tedy, tudíž, a tak

- *Zapomněl jsem si nařídit budík, a tak jsem zaspal.*
- *Petra miluje hudbu, proto se rozhodla stát umělkyní.*

Výzva:

Vytvoř z následujících vět souřadná souvětí tak, aby v nich postupně byly zastoupeny všechny výše uvedené poměry. Nemusíš použít všechny věty. Pořadí vět můžeš změnit, případně si upravit i jejich obsah, aby souvětí dávala smysl:

Bylo krásné počasí. Teploty trhaly rekordy. Jindra vyrazila na výlet. Vlak nepřišel. Měl poruchu. Spoj zrušili.